

Livet i Porsangerfjorden kartlegges

I Porsangerfjorden har den lokale torskebestanden minnet kraftig, kråkeboller har beitet ned taren og fjorden invaderes av kongekrabbe. Siden kongekrabbe blant annet spiser kråkeboller, kan den kanskje bidra til reetablering av tareskogen. I tillegg er fjorden tilholdssted for steinkobbe og havert, og periodiske besøk av grønlandssel er vanlig. Fjorden er forholdsvis uberørt av menneskelig aktivitet.

AV BEATE HODDEVIK SUNNSET

Tidligere i år ble Porsangerfjorden en del av kyst- og fjordprogrammet EPIGRAPH. Dette er et samarbeid mellom Havforskningsinstituttet, universitetene i Bergen, Tromsø, Ås og St Andrews i Skottland, NIVA og Høyskolen i Finnmark. Programmet skal gi forskerne økt kunnskap om hvordan økosystemene i Porsanger- og Hardangerfjorden fungerer, og dermed økt forståelse for hva som ligger bak endringene i ulike marine bestander.

FEM DELPROSJEKTER

For å finne årsakene til endringene i Porsangerfjorden, vil forskerne bruke et modelleringsverktøy som tidligere har gitt gode resultater. De skal være sterkt fokus på fisk, sel, kongekrabbe, kråkeboller, andre bunndyr og makroalger (tare).

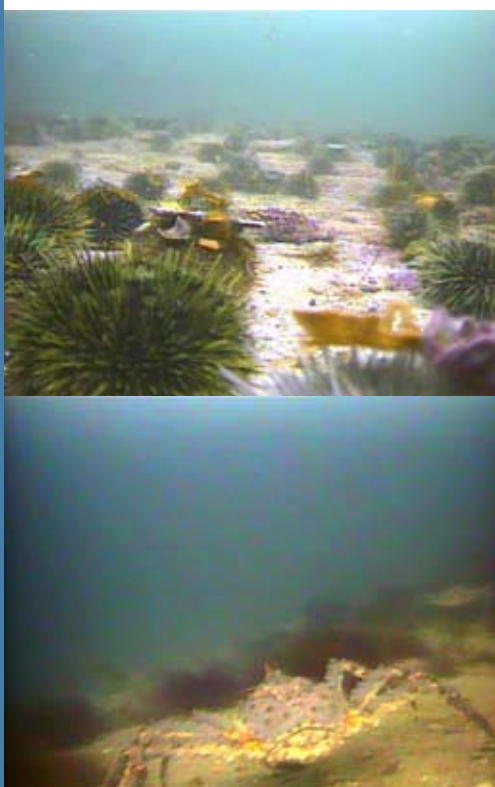
Informasjonen som trengs skal innhentes og evalueres i fem delprosjekter:

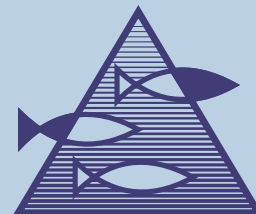
1. Transport av kongekrabbelarver, torskeegg og -larver

I Porsangerfjorden gyter både lokal kysttorsk og torsk fra Barentshavet. Gyteproduktene deres har litt forskjellige fysiske egenskaper, og forskerne vil kartlegge hva det har å si for spredningen av bestandene. Hos kongekrabbe vil forskerne prøve å finne ut når og hvor larvene bunnsår.

2. Populasjonsdynamikk hos fisk og tetthet av pelagiske krepsdyr

Vi skal studere torskens vandringsmønster, beregne biomasse av viktige fiskearter og pelagiske krepsdyr, samt undersøke dietten til viktige fiskepopulasjoner.

HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
INSTITUTE OF MARINE RESEARCH

Nordnesgaten 50
Postboks 1870 Nordnes
NO-5817 Bergen
Tel.: 55 23 85 00
Faks: 55 23 85 31

www.imr.no

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
AVDELING TROMSØ**

Sykehusveien 23
Postboks 6404
NO-9294 Tromsø
Tlf.: 77 60 97 00
Faks: 77 60 97 01

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN FLØDEVIGEN**

Nye Flødevigveien 20
NO-4817 His
Tlf.: 37 05 90 00
Faks: 37 05 90 01

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN AUSTEVOLL**

NO-5392 Storebø
Tlf.: 55 23 85 00
Faks: 56 18 22 22

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN MATRE**

NO-5984 Matredal
Tlf.: 55 23 85 00
Faks: 56 36 75 85

**AVDELING FOR SAMFUNNSKONTAKT
OG KOMMUNIKASJON**

Tlf.: 55 23 85 38
Faks: 55 23 85 55
E-post: informasjonen@imr.no

KONTAKTPERSONER

Arne Bjørge
Programleder
Tlf: 22 95 87 51
E-post: arne.bjorge@imr.no

Kjell Tormod Nilssen
Forsker
Prosjekt ansvarlig i Porsangerfjorden
Tlf: 77 60 97 24
E-post: kjell.tormod.nilssen@imr.no

Beate Hoddevik Sunnset
Informasjonsansvarlig
Tlf: 55 23 85 16
E-post: beate.hoddevik.sunnset@imr.no

Livet i Porsangerfjorden kartlegges

Hos torsk vil vi også undersøke rekruttering, dødelighet, vekst, alderssammensetning og alder ved kjønnsmodning.

3. Steinkobbe, havert og andre sjøpattedyr

Den økologiske rollen til sjøpattedyrene som oppholder seg i Porsangerfjorden skal undersøkes. Hovedfokus er på steinkobbe, men også havert blir undersøkt, og det er ønskelig å innhente data om nise. Under eventuelle invasjoner av grønlandssel, vil artens økologiske rolle bli evaluert.

4. Tareskog, kråkebolle og kongekrabbe

Målet for undersøkelsene i dette delprosjektet er å få oversikt over forekomsten av stortare, kongekrabbebestanden og fordeling og produksjon av kråkeboller. Hvilke effekter kongekrabbens beiting har på kråkebollebestanden skal også undersøkes.

5. Bunnhabitater

Også arter som lever i og på bunnsedimentene i Porsangerfjorden skal undersøkes. Antall og biomasse av individer innen de forskjellige dyregruppene, sammen med kunnskap om tilvekst og temperaturmålinger, skal brukes til å beregne produktiviteten hos disse dyregruppene. I tillegg skal mengden, utbredelsen og størrelsen på kongekrabbens potensielle byttedyr kartlegges. På lengre sikt vil det være interessant å undersøke hvilket nivå balansen mellom kongekrabbene og bunndyrene stabiliserer seg på.

OM PORSANGERFJORDEN

Porsangerfjorden i Finnmark strekker seg ca. 120 km i nord-sør retning og er 13–19 km bred (ca. 1800 km²). Den ytre delen av fjorden er i hovedsak 50–180 m dyp, men maksimal dybde er ca. 310 m. Omtrent midt i den ytre

fjorden ligger Store Tamsøy hvor et mindre antall havert holder til.

I den indre delen av Porsangerfjorden er det mer enn femti skjær, holmer og øyer som er tilholdssted for en steinkobbebestand på i overkant av 200 dyr. I den indre delen av fjorden er det flere forskjellige habitater. I sørvest er det grunt (3–27 m) med sand og mudderbunn, mens det i Austerbotn i sørøst er dyp ned til 115 m. Der er det ekstremt kaldt bunnvann (rundt 0 °C), og der finnes en lokal bestand av polartorsk. I de grunnere områdene mellom Austerbotn og den indre vestlige delen består bunnen av sand, grus og stein. Der finnes det blant annet flere haneskjellfelt. Store deler av den indre fjorden fryser vanligvis til om vinteren.

OM EPIGRAPH

EPIGRAPH er et forskningsprogram om kyst- og fjordøkologi der Porsangerfjorden og Hardangerfjorden blir grundig undersøkt. Målet med programmet er å avdekke mer om innholdet i fjordøkosystemene, hvordan de virker, og ikke minst hvordan menneskelig virksomhet virker inn på det økologiske samspillet. Programmet er viktig for å få den kunnskapen som trengs til forvaltningsplaner for kystfarvannene våre.

EPIGRAPH
kyst- og fjordøkologi

